

DİYABET HASTALIĞI HEMŞİRELİK BAKIMI VE ETİK BOYUTLARI

Nuriye DEĞİRMEN¹

GİRİŞ

Dünyada ve ülkemizde günümüzde diyabet (DM) hastalığı artan bir düzeyde, yaygın bir hastalık olarak birçok kişiyi olumsuz etkilemektedir.

Uluslararası Diyabet Federasyonu (IDF) 2017 de dünyada 425 milyon, Türkiye'de 6.7 milyon DM 'lu birey bulunmakta olduğunu, 2017 de dünyadaki DM ile bağlantılı sağlık harcamalarının 727 milyar dolar olduğunu belirtmiştir ¹.

Bu nedenle DM hastalığı hakkında bireylerde farkındalık oluşturmak, DM yönetiminde izlenecek yolları hastalara öğretmek, DM'dan korunma, diyabetik hastanın bakım ve gözlemi, komplikasyonlardan korunma ile bakımda etik yaklaşımları doğru uygulamak hususlarında hemşirelerin rolü oldukça önemlidir.

DİYABETİN TANIMI, BELİRTİ VE BULGULARI

Kronik metabolik hastalık olarak tanımlanan DM; insülinin salınımı, insülinin etkisi ya da bunların birlikte bozukluğu ile meydana gelen hiperglisemiyle karakterize bir hastalıktır ².

DM'un risk faktörleri; aile geçmişi, obezite problemi, yeterli ve dengeli beslenmeme, fiziksel hareketlerde kısıtlılık, strese maruz kalma, yaş, bireyde var olan kronik hastalıklar, bireyin önceden geçirdiği ameliyatlar olarak ifade edilmektedir.

DM'lu bireyde oluşan belirtilerler ve bulgular: bireyde ağız kuruluğu olması, zayıflama, bulanık görme problemi, polifaji, polidipsi, poliüri, sık sık idrar yolu enfeksiyonları yaşama, ayaklarda uyuşukluk hissi, karıncalanma hissi ve yanma hissi, vulvovajinit, mantar enfeksiyonları, ciltte kaşıntı problemi ve kuruluk olması ve bireyde yorgunluk hissi olarak ifade edilmektedir².

¹ Dr. Öğr.Üyesi, Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü, nuriye.degirmen@ksbu.edu.tr

KAYNAKLAR

1. Akutay S, Ceyhan, Ö. Diyabetik hastalarda amputasyon sonrası yara iyileşmesi ve bakım, Sakarya Tıp Dergisi, 2019; 9(1) :11-15.
2. Taşlıpınar, A. Çorakçı, A. Kaya, A. ve ark. (2017). *Diyabet tanı ve tedavi rehberi 2017*. (7. Baskı). Ankara: Armoni Nüans Baskı Sanatları A.Ş.
3. Ferhatoğlu, F. (2018). Cerrahide karşılaşılan komplikasyonlar, Chapter: 6. Hatice Uçak (Ed.). *Ameliyathanede Yönetim- Organizasyon & Cerrahi Uygulamalar içinde* (s.714-718) Antalya: Kongre Kitabevi.
4. Dinççağ, N. (2016). Özel durumlarda diyabet yönetimi, 52. *Ulusal Diyabet Kongresi*, 24 Nisan 2016, Antalya. (s:1-10).
5. Karadağ, A. Meslek olarak hemşirelik, Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 2002;2(5): 1-5.
6. Sümer, A. (2016). *Obezite ameliyatlarında etik 2016*. (11. 02.2020 tarihinde <https://www.milliyet.com.tr/pembekar/doc-dr-aziz-sumer/> adresinden ulaşılmıştır).
7. Atagün, M. İ. Balaban, Ö. D. Atagün, Z. ve ark. Kronik hastalıklarda bakım veren yükü, Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar Dergisi, 2011; 3(3):513-552.
8. Türk Hemşireler Derneği Yayını (2009). *Yaşamımı duyuyorum, hemşireler için etik ilke ve sorumluluklar 2009*. (31/01/2020 tarihinde <http://www.turkhemsirelerderneği.org.tr/files/tr/thd/> adresinden ulaşılmıştır).
9. Kara, K. Çınar, S. Diyabet Bakım profili ile metabolik kontrol değişkenleri arasındaki ilişki, Kafkas J Med Sci, 2011; 1(2):57-63.
10. Akaltun, H. Ersin, F. Evde bakım hizmeti alan diyabetli hastaların diyabet tutum ve davranışlarının belirlenmesi, DEUHFED 2016; 9(4):126-133.
11. Görürgöz, F. (2020). *Diyabetli hasta eğitiminde diyabet hemşiresinin rolü: bakım ve izlem teknikleri*. (11.02.2020 tarihinde <http://www.diabetcemiyeti.org/var/cdn/b/e/feride-gorurgoz.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
12. Balcı, A. Diyabet ve egzersiz, Spor Hekimliği Dergisi, 2015; 3 (50): 109-118.
13. Yava, A. (2016). *Diyabetik ayağın cerrahi müdahaleye hazırlanması, ameliyat sonrası bakımı ve takibi*. (07/02/2020 tarihinde file:///C:/Users/User/Desktop/diyabet%20kitap%20bölüm. adresinden ulaşılmıştır).
14. Metin, A. N. (2017). *Diyabet tedavisinde güncel yaklaşımlar 2017*. (12.02.2020 tarihinde http://file.atuder.org.tr/_atuder.org/fileUpload/m2V80L1XFz adresinden ulaşılmıştır).